

**SYLABUS****DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2026-2029***(skrajne daty)*

Rok akademicki 2026/2027

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

|                                                       |                                         |
|-------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu                                      | Język starożytny (łacina)               |
| Kod przedmiotu*                                       |                                         |
| nazwa jednostki prowadzącej kierunek                  | Kolegium Nauk Humanistycznych           |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot                | Studium Języków Obcych                  |
| Kierunek studiów                                      | Filozofia                               |
| Poziom studiów                                        | studia pierwszego stopnia               |
| Profil                                                | ogólnoakademicki                        |
| Forma studiów                                         | stacjonarne                             |
| Rok i semestr/y studiów                               | I rok, semestr 1 i 2; II rok, semestr 3 |
| Rodzaj przedmiotu                                     | ćwiczenia                               |
| Język wykładowy                                       | język polski                            |
| Koordinator                                           | mgr Joanna Skowron                      |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | mgr Alina Paliwoda- Wielgos             |

\* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Inne (jakie?) | Liczba pkt. ECTS |
|--------------|-------|-----|-------|------|------|----|--------|---------------|------------------|
| 1            |       | 30  |       |      |      |    |        |               | 2                |
| 2            |       | 30  |       |      |      |    |        |               | 2                |
| 3            |       | 30  |       |      |      |    |        |               | 2                |

**1.2. Sposób realizacji zajęć**

X zajęcia w formie tradycyjnej

X zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)****ĆWICZENIA - ZALICZENIE Z OCENĄ**

## 2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu historii, filozofii, kultury antycznej na poziomie szkoły średniej.

## 3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

### 3.1 Cele przedmiotu

|    |                                                                                                                                              |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| C1 | Wykształcenie umiejętności poprawnego czytania, tłumaczenia i analizowania prostych tekstów oryginalnych przy pomocy słownika.               |
| C2 | Rozpoznawanie form gramatycznych i konstrukcji                                                                                               |
| C3 | Poszerzenie wiedzy z zakresu kultury antycznej (ze szczególnym uwzględnieniem filozofii starożytnej), zapoznanie z terminologią filozoficzną |
| C4 | Znajomość skrótów łacińskich stosowanych w opracowaniach naukowych                                                                           |
| C5 | Dostrzeganie związków kultury antycznej ze współczesną kulturą polską i europejską                                                           |
| C6 | Dostrzeganie istniejących pokrewieństw pomiędzy wyrazami łacińskimi i wyrazami polskimi oraz wyrazami z innych języków europejskich          |
| C7 | Opanowanie wybranych przysłów i powiedzeń łacińskich i umiejętność zastosowania ich w określonych sytuacjach                                 |

### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

| EK (efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu                                                                                                                                                                 | Odniesienie do efektów kierunkowych <sup>1</sup> |
|------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| EK_01                  | Absolwent zna i rozumie rolę języka jako narzędzia poznania i komunikacji, terminologię filozoficzną w języku łacińskim                                                                                                | K_W02                                            |
| EK_02                  | Absolwent potrafi samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności w zakresie języka łacińskiego, wykorzystując poznane zasady gramatyczne, leksykę oraz dostępne źródła i materiały                                        | K_U11                                            |
| EK_03                  | Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego posługiwania się wiedzą z zakresu języka łacińskiego oraz dostrzegania znaczenia łacińskiego dziedzictwa językowego dla zachowania i przekazywania dziedzictwa filozoficznego | K_K05                                            |

### 3.3 Treści programowe

#### A. Problematyka wykładu

|                     |
|---------------------|
| Treści merytoryczne |
|                     |
|                     |
|                     |

<sup>1</sup> W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

| Treści merytoryczne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Semestr I</p> <p>Historia języka, wymowa, alfabet, iloczas, akcent</p> <p>Deklinacja I rzeczownik, czasownik koniugacji I <i>indicativus praesentis activi</i>, <i>imperativus</i> i <i>infinitivus praesentis activi</i>, budowa zdania prostego</p> <p>Deklinacja II rzeczownik i przymiotnik</p> <p>Czasowniki koniugacji II, III, IV <i>indicativus praesentis activi</i>, <i>infinitivus praesentis activi</i>, czasownik posiłkowy i jego złożenia</p> <p>Zapoznanie się podstawową terminologią filozoficzną w języku łacińskim.</p> <p>Czasowniki czterech koniugacji, czasownik posiłkowy i jego złożenia <i>indicativus imperfecti activi</i>, zaimek osobowy i dzierżawczy.</p> <p>Czasowniki czterech koniugacji, czasownik posiłkowy i jego złożenia <i>indicativus futuri I activi</i>, <i>imperativus futuri</i> czasownika posiłkowego.</p> <p>Czasowniki koniugacji I-IV w trybie oznajmującym w czasie <i>praesens</i>, <i>imperfectum</i>, <i>futurum I passivi</i>, <i>infinitivus praesentis passivi</i>.</p> <p>Tłumaczenie i analiza wybranych tekstów, zwrotów i sentencji łacińskich, objaśnienie stosowanych w języku łacińskim skrótów.</p> <p>Semestr II</p> <p>Deklinacja III rzeczownik (typ spółgłoskowy, samogłoskowy, mieszany).</p> <p>Deklinacja III przymiotniki.</p> <p>Składnia <i>accusativus cum infinitivo</i> - <i>infinitivus praesentis</i> (porównanie z konstrukcją stosowaną w języku angielskim)</p> <p>Stopniowanie przymiotników, wyrażenie porównania (<i>ablativus comparativus</i>, <i>genetivus partitivus</i>).</p> <p>Czasowniki czterech koniugacji, czasownik posiłkowy i jego złożenia w czasie <i>perfectum</i>, <i>plusquamperfectum</i> i <i>futurum II activi</i>, <i>infinitivus perfecti activi</i>.</p> <p>Wybrane imiesłowy łacińskie (<i>participium praesentis activi</i>, i <i>perfecti passivi</i>; porównanie imiesłowów łacińskich z polskimi).</p> <p>Deklinacja IV i V, wybrane zaimki wskazujące i zaimek względny.</p> <p>Czasowniki czterech koniugacji, w czasie <i>perfectum</i>, <i>plusquamperfectum</i> i <i>futurum II passivi</i>, <i>infinitivus perfecti passivi</i>.</p> <p>Wybrane zaimki wskazujące.</p> <p>Budowa zdania złożonego, wybrane rodzaje zdań podrzędnych (<i>indicativus</i>).</p> <p>Tłumaczenie i analiza prostych - oryginalnych tekstów literackich (we fragmentach), zwrotów i sentencji łacińskich, objaśnienie stosowanych w języku łacińskim skrótów.</p> <p>Semestr III</p> <p>Czasowniki czterech koniugacji, czasownik posiłkowy i jego złożenia - <i>coniunctivus praesentis</i> i <i>imperfecti activi et passivi</i>.</p> <p>Czasowniki czterech koniugacji - <i>coniunctivus perfecti</i> i <i>plusquamperfecti activi et passivi</i>.</p> <p>Następstwo czasów (<i>consecutio temporum</i>).</p> <p><i>Coniunctivus</i> w zdaniach głównych „<i>Gaudeamus igitur</i>”</p> <p>Budowa wybranych zdań podrzędnych (<i>coniunctivus</i>) – zdanie celowe i dopełnieniowe, pytające, warunkowe.</p> |

|                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Tłumaczenie i analiza prostych - oryginalnych tekstów literackich (wybrane fragmenty) |
|                                                                                       |
|                                                                                       |

### 3.4 Metody dydaktyczne

Wykład, rozwiązywanie ćwiczeń i testów, analiza, tłumaczenie i interpretacja tekstów łacińskich, praca w grupach.

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się<br>(np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć) | Forma zajęć dydaktycznych<br>(w, ćw, ...) |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| EK_01         | WYPOWIEDŹ PISEMNA I USTNA, PROJEKT INDYWIDUALNY, TEST PISEMNY                                                                           | ĆWICZENIA                                 |
| EK_02         | WYPOWIEDŹ USTNA (ANALIZA TEKSTU), REALIZACJA PROJEKTU, TEST PISEMNY                                                                     | ĆWICZENIA                                 |
| EK_03         | REALIZACJA PROJEKTU INDYWIDUALNEGO, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ                                                                          | ĆWICZENIA                                 |

### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

WARUNKIEM ZALICZENIA PRZEDMIOTU JEST OSIĄGNIĘCIE WSZYSTKICH ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA, W SZCZEGÓLNOŚCI ZALICZENIE NA OCENĘ POZYTYWNAŁ WSZYSTKICH PRZEWIDZIANYCH W DANYM SEMESTRZE PRAC PISEMNYCH I UZYSKANIE POZYTYWNEJ OCENY Z ODPOWIEDZI USTNYCH, A TAKŻE OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH I AKTYWNE UCZESTNICTWO W ZAJĘCIACH. DO ZALICZENIE TESTU PISEMNEGO POTRZEBA MINIMUM 51% PRAWIDŁOWYCH ODPOWIEDZI.

SPOSOBY ZALICZENIA:

- PRACA PROJEKTOWA (PREZENTACJA PROJEKTU INDYWIDUALNEGO Z ZAKRESU STUDIOWANEGO KIERUNKU I SPECJALNOŚCI),
- ZALICZENIE SPRAWDZIANU PISEMNEGO

FORMY ZALICZENIA:

- KRÓTSZA I DŁUŻSZA WYPOWIEDŹ USTNA,
- ZALICZENIE SPRAWDZIANU PISEMNEGO,
- WYKONANIE PRACY ZALICZENIOWEJ: PREZENTACJA PROJEKTU INDYWIDUALNEGO Z ZAKRESU STUDIOWANEGO KIERUNKU I SPECJALNOŚCI (TŁUMACZENIE TEKSTU, PREZENTACJA MULTIMEDIALNA).

USTALENIE OCENY ZALICZENIOWEJ NA PODSTAWIE OCEN CZĄSTKOWYCH.

SEMESTR 1: TEST, KOLOKWIMUM, ZALICZENIE PROJEKTU INDYWIDUALNEGO (TŁUMACZENIE TEKSTU).

SEMESTR 2: TEST, KOLOKWIMUM, ZALICZENIE PROJEKTU INDYWIDUALNEGO (TŁUMACZENIE TEKSTU).

SEMESTR 3: TEST, KOLOKWIUM, ZALICZENIE PROJEKTU INDYWIDUALNEGO  
(TŁUMACZENIE TEKSTU).

KRYTERIA OCENY PRAC PISEMNYCH:

- 5.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 91%-100%
- 4.5 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 81%-90%
- 4.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 71%-80%
- 3.5 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 61%-70%
- 3.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 51%-60%
- 2.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ KAŻDEJ Z TREŚCI KSZTAŁCENIA PONIŻEJ 51%

KRYTERIA OCENY ODPOWIEDZI USTNEJ:

5.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 91%-100%  
OCENA BARDZO DOBRA: BARDZO DOBRY POZIOM ZNAJOMOŚCI SŁOWNICTWA I STRUKTUR JĘZYKOWYCH, BRAK BŁĘDÓW JĘZYKOWYCH LUB NIELICZNE BŁĘDY JĘZYKOWE.

4.5 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 81%-90%  
OCENA PLUS DOBRA: DOBRY POZIOM ZNAJOMOŚCI SŁOWNICTWA I STRUKTUR JĘZYKOWYCH, NIELICZNE BŁĘDY JĘZYKOWE.

4.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 71%-80%  
OCENA DOBRA: ZADAWAJĄCY POZIOM ZNAJOMOŚCI SŁOWNICTWA I STRUKTUR JĘZYKOWYCH, NIELICZNE BŁĘDY JĘZYKOWE.

3.5 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 61%-70%  
OCENA +DOSTATECZNA: OGRANICZONA ZNAJOMOŚĆ SŁOWNICTWA I STRUKTUR JĘZYKOWYCH, ODPOWIEDZI CZĘŚCIOWO ODBIEGAJĄCE OD TREŚCI ZADANEGO PYTANIA, NIEKOMPLETNA.

3.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ TREŚCI KSZTAŁCENIA NA POZIOMIE 51%-60%  
OCENA DOSTATECZNA: OGRANICZONA ZNAJOMOŚĆ SŁOWNICTWA I STRUKTUR JĘZYKOWYCH, LICZNE BŁĘDY JĘZYKOWE, NIEPEŁNE ODPOWIEDZI NA PYTANIA, ODPOWIEDZI CZĘŚCIOWO ODBIEGAJĄCE OD TREŚCI ZADANEGO PYTANIA.

2.0 – WYKAZUJE ZNAJOMOŚĆ TREŚCI KSZTAŁCENIA PONIŻEJ 51%  
OCENA NIEDOSTATECZNA: BRAK ODPOWIEDZI LUB BARDZO OGRANICZONA ZNAJOMOŚĆ SŁOWNICTWA I STRUKTUR JĘZYKOWYCH UNIEMOŻLIWIAJĄCA WYKONANIE ZADANIA, CHAOTYCZNA KONSTRUKCJA WYPOWIEDZI, BARDZO UBOGA TREŚĆ, MYLENIE I ZNIEKSZTAŁCANIE PODSTAWOWYCH INFORMACJI.

OCENĘ POZYTYWNAŁ Z PRZEDMIOTU MOŻNA OTRZYMAĆ WYŁĄCZNIE POD WARUNKIEM UZYSKANIA POZYTYWNEJ OCENY ZA KAŻDY Z USTANOWIONYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA.

## 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności                                                                                          | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Godziny z harmonogramu studiów                                                                            | 30+30+30                                                                                                                            |
| Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)                             | 10+10+10                                                                                                                            |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.) | 20+20+20<br>(przygotowanie do zajęć, czas na przygotowanie lektury/projektu, napisanie referatu, praca własna w ramach e-dydaktyki) |
| SUMA GODZIN                                                                                               | 180                                                                                                                                 |
| <b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>                                                                     | <b>6</b>                                                                                                                            |

\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

## 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

|                                  |             |
|----------------------------------|-------------|
| wymiar godzinowy                 | brak        |
| zasady i formy odbywania praktyk | Nie dotyczy |

## 7. LITERATURA

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Literatura podstawowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Jurewicz O., Winniczuk L., Żuławska J., <i>Język łaciński. Podręcznik dla lektoratów szkół wyższych</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- KUMANIECKI K., <i>SŁOWNIK ŁACIŃSKO-POLSKI</i>, WYDAWNICTWO SZKOLNE PWN, WARSZAWA 2001</li> <li>- KORPANTY J., <i>MAŁY SŁOWNIK ŁACIŃSKO-POLSKI</i>, WYDAWNICTWO SZKOLNE PWN, WARSZAWA 2014</li> <li>- WIELEWSKI M., <i>KRÓTKA GRAMATYKA JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO</i>, WYDAWNICTWA SZKOLNE I PEDAGOGICZNE, WARSZAWA 1998</li> <li>- WINNICZUK L., <i>LUDZIE, ZWYCZAJE I OBYCZAJE STAROŻYTNEJ GRECJI I RZYMU</i>, WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN, WARSZAWA 2006</li> <li>- Ryba J., Wolanin E., Klęczar A., <i>Homo Romanus. Podręcznik do języka łacińskiego i kultury antycznej</i>, Wydawnictwo Draco 2017</li> </ul> |

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej